

Analýza příjmů osvobozených od daně, nezdaniitelných částí základu daně, odčitatelných položek od základu daně a slev na dani u fyzických osob a důsledky jejich zrušení novelou zákona o daních z příjmů s účinností od 1.1.2013

Poř. č.	Titul	Rozpočtový dopad při zrušení (v mld. Kč)	Návrh	Důvody pro ponechání či zrušení
1	Osvobození příjmů z prodeje rodinného domu a bytu včetně pozemku - § 4 odst. 1 písm. a)	1,0	ponechat	Eliminace spekulativního prodeje, podpora možnosti stěhování za prací a tím i zaměstnanosti.
2	Osvobození příjmů z prodeje nemovitostí - § 4 odst. 1 písm. b)	1,5	ponechat	Eliminace spekulativního prodeje, podpora možnosti stěhování za prací a tím i zaměstnanosti.
3	Osvobození příjmů z prodeje movitých věcí - § 4 odst. 1 písm. c)	zanedbatelný	ponechat	Nespravovatelné, jde o věci mimo rámec podnikání, u nichž je navíc prodejní cena zpravidla nižší než nákupní cena.
4	Osvobození příjmů náhrady škod, nemajetkové újmy, plnění z pojištění majetku - § 4 odst. 1 písm. d)	zanedbatelný	ponechat	Nespravovatelné, jedná se o náhradu škod nepodnikatelským subjektům na základě dohod. Náhrady škod způsobené podnikatelům a pronajímatelům jsou zdanitelným příjmem.
5	Osvobození příjmu podle § 7 plynoucího úpadci ve zdaňovacím období, ve kterém bylo rozhodnuto o povolení reorganizace - § 4 odst. 1 písm. e)	zanedbatelný	zrušit	Jde o podporu dlužníků v reorganizaci z důvodu jejich možnosti pokračovat v činnosti. Osvobození je však v drtivé většině případů pro dotčené poplatníky nevýhodné, neboť při vykázání daňové ztráty, tuto ztrátu nemohou při osvobození příjmů odečítat od základu daně.
6	Osvobození příjmů ze soutěží - § 4 odst. 1 písm. f)	zanedbatelný	ponechat	Nespravovatelné, jde o drobné výhry (osvobození je limitováno částkou 10 tis. Kč). Správa daně by byla dražší než zisk plynoucí do veřejných rozpočtů. Výhry u sportovců – podnikatelů osvobozeny podle tohoto ustanovení osvobozeny nejsou.

7	Osvobození náhrad podle restitučních zákonů - § 4 odst. 1 písm. g)	0,1	ponechat	Jde o nápravu křivd způsobených minulým režimem, kde se nahrazují věci, které již oprávněná osoba jednou vlastnila. Navíc restituční vyrovnávání je ve většině případů již ukončeno. Při případném zdanění lze proto předpokládat postupné snižování vyčísleného dopadu
8	Osvobození příjmů z nemocenské péče, důchodového pojištění, státní sociální podpory, sociálního zabezpečení, uplatnění nástrojů státní politiky zaměstnanosti a všeobecného zdravotního pojištění - § 4 odst. 1 písm. h)	viz komentář	ponechat	Lze předpokládat, že příjemci sociálních dávek nedosahují vysokých příjmů a vypočtená daň ze sociálních dávek by tak byla nižší než základní sleva na dani. Pokud by však dávky byly zdaňovány např. srážkovou daní bez ohledu na slevy, lze dopad odhadnout až na 100 mld. Kč. Navíc jde o sociální dávky vyplácené státem, jejichž případné zdanění by vyvolalo tlak na jejich zvýšení.
9	Osvobození příjmu přijatého v rámci vyživovací povinnosti - § 4 odst. 1 písm. ch)	0,3	ponechat	Jde o podporu péče o děti. Pokud by bylo zrušeno osvobození, bylo by na místě umožnit odpočet zaplaceného výživného od základu daně, v tom případě by byl dodatečný výnos zanedbatelný.
10	Osvobození příjmů z dávek sociální péče, pomoci v hmotné nouzi, sociálních služeb, dávek státní sociální podpory a státních příspěvků - § 4 odst. 1 písm. i)	viz komentář	ponechat	Lze předpokládat, že příjemci sociálních dávek nedosahují vysokých příjmů a vypočtená daň ze sociálních dávek by tak byla nižší než základní sleva na dani. Pokud by však dávky byly zdaňovány např. srážkovou daní bez ohledu na slevy, lze dopad odhadnout až na 7 mld. Kč. Navíc jde o sociální dávky vyplácené státem, jejichž případné zdanění by vyvolalo tlak na jejich zvýšení.
11	Osvobození příjmů z odměn vyplácených zdravotní správou dárčům za odběr krve a jiných biologických materiálů z lidského organismu - § 4 odst. 1 písm. j)	zanedbatelný	ponechat	Podpora dárcovství jako veřejně prospěšné činnosti .
12	Osvobození příjmů ze stipendia, podpor a příspěvků z prostředků nadací, nadačních fondů a občanských sdružení, sociální výpomoci poskytované zaměstnavatelem pozůstalým - § 4 odst. 1 písm. k)	nelze odhadnout	ponechat	Jde o podporu vzdělávání, podporu neziskových aktivit občanů a sociální podporu pozůstalým rodinám.

13	Osvobození plnění z pojištění osob - § 4 odst. 1 písm. l)	nelze odhadnout	ponechat	Výdaje spojené s pojištěním mimo uvedených zákonných výjimek jsou nedaňové.
14	Osvobození plnění poskytovaných ozbrojenými silami vojákům a žákům vojenských škol - § 4 odst. 1 písm. m)	1,6	zrušit	Neexistuje žádný sociální ani ekonomický důvod, aby uvedené příjmy nepodléhaly zdanění, s výjimkou příjmů žáků škol.
15	Osvobození kázeňských odměn poskytovaných příslušníkům ozbrojených sil a bezpečnostních sborů - § 4 odst. 1 písm. n)	zanedbatelný	zrušit	Neexistuje žádný sociální ani ekonomický důvod, aby uvedené příjmy nepodléhaly zdanění.
16	Osvobození přídatku na bydlení u vojáků z povolání- § 4 odst. 1 písm. o)	0,3	zrušeno	Zrušeno s účinností od 1.1.2012 (zákon č. 346/2010 Sb.)
17	Osvobození plnění poskytovaných občanům v souvislosti s výkonem civilní služby - § 4 odst. 1 písm. p)	0	ponechat	Obsoletní (zákon zrušen). S účinností od 1.1.2013 text nahrazen osvobozením příjmů získaných ve formě dávek z úrazového pojištění podle zákona o úrazovém pojištění zaměstnanců (zákon č. 261/2007 Sb.).
18	Osvobození příjmů z převodu členských práv družstva a účasti na obchodních společnostech (§ 4 odst. 1 písm. r)	0,2 až 0,5	ponechat	U bytových družstev se jedná o prioritní opatření. U ostatních družstev a obchodních společností bude v novém zákoně osvobození zrušeno v rámci komplexního řešení této problematiky.
19	Osvobození státního příspěvku - stavební spoření - § 4 odst. 1 písm. s)	0,6	ponechat	Jinými nástroji došlo ke snížení státního příspěvku.
20	Osvobození dotací ze státních a veřejných rozpočtů, fondů, přidělených grantů a příspěvků z prostředků Evropských společenství - § 4 odst. 1 písm. t)	3,5	ponechat	Zdaňování dotací by vyvolalo tlak na jejich zvýšení. Zdaňování dotací z prostředků EU je pravidly EU zakázáno.
21	Osvobození příjmů použitých na uspokojení bytových potřeb - § 4 odst. 1 písm. u)	0,05	zrušit	Jedná se o další úlevu pro poplatníky, kteří nesplňují podmínky pro osvobození příjmů z prodeje nemovitostí, členských práv bytového družstva.
22	Osvobození úrokových příjmů z dluhopisů vydávaných v zahraničí poplatníky se sídlem v ČR nebo ČR - § 4 odst. 1 písm. v)	zanedbatelný	zrušit	Podpora je selektivní (pro daňové nerezidenty).

23	Osvobození příjmů z prodeje cenných papírů s výjimkou CP nabytých v rámci kupónové privatizace (§ 4 odst. 1 písm. w)	0,5 až 1,0	ponechat	Komplexní úprava bude provedena v novém zákoně.
24	Osvobození příjmů plynoucích z odpisu závazků při vyrovnání nebo při nuceném vyrovnání - § 4 odst. 1 písm. x)	zanedbatelný	ponechat	
25	Osvobození příjmů z úroků z přeplatků zaviněných státními orgány a příjmy z penále z přeplatků pojistného u zdravotní pojišťovny - § 4 odst. 1 písm. y)	zanedbatelný	ponechat	Sankce placené státním orgánům jsou výdaji nedaňovými.
26	Osvobození příjmů z daru jako reklamního předmětu, jehož hodnota nepřesahuje 500 Kč - § 4 odst. 1 písm. z)	0,05	ponechat	Podpora podnikání. Správa daně by byla dražší než zisk plynoucí do státního rozpočtu.
27	Osvobození příjmů nabyvatele nemovitosti v souvislosti se vzájemným vypořádáním prostředků podle z.č. 72/1994 Sb. - § 4 odst. 1 písm. za)	zanedbatelný	zrušit	Platby do fondu oprav nejsou považovány za daňový výdaj, proto při převodu vlastnictví jednotky není vypořádání podle zákona o vlastnictví bytů zdanitelným příjmem.
28	Osvobození příjmů plynoucího ve formě povinného výtisku a autorské rozmnoženiny - § 4 odst. 1 písm. zb)	zanedbatelný	zrušit	
29	Osvobození příjmů z věcného břemene vzniklého ze zákona nebo rozhodnutím státního orgánu a náhrady za vyvlastnění - § 4 odst. 1 písm. zc)	zanedbatelný	ponechat	
30	Osvobození kursového zisku při směně peněz u účtu vedeného v cizí měně - § 4 odst. 1 písm. zd)	zanedbatelný	ponechat	Nespravovatelné. Správa daně by byla dražší než zisk plynoucí do státního rozpočtu.
31	Osvobození plnění poskytovaného v souvislosti s výkonem dobrovolnické služby - § 4 odst. 1 písm. ze)	zanedbatelný	ponechat	Podpora dobrovolnické služby, nejedná se o podnikatelské aktivity.
32	Osvobození příjmů plynoucích ve formě darů poskytnutých pro provoz	zanedbatelný	zrušit	Provoz zoologické zahrady je podnikatelskou aktivitou.

	zoologické zahrady - § 4 odst. 1 písm. zf)			
33	Osvobození příjmů vlastníka bytu nebo nebytového prostoru v případech, kdy se vlastníci bytů a nebytových prostor dohodnou o úhradě nákladů jinak než podle spoluvlastnických podílů - § 4 odst. 1 písm. zg)	zanedbatelný	ponechat	Správa daně by byla dražší než zisk plynoucí do veřejných rozpočtů. Jedná se o podporu bydlení a opatření podporující opravy a rekonstrukce bytového fondu.
34	Zrušit osvobození doplatku na dorovnání (§ 4 odst. 1 písm. zh)	zanedbatelný	ponechat	Problematika bude komplexně řešena v novém zákoně.
35	Osvobození náhrad pobytových výloh poskytovaných orgány EU - § 4 odst. 1 písm. zi)	0,3	ponechat	Jde o období cestovních náhrad, které nejsou zaměstnancům zdaňovány. Pokud by zdaňovány byly, zaměstnanec by měl mít možnost uplatnit náklady v souvislosti s pobytem mimo trvalé bydliště.
36	Osvobození příjmů prezidenta a bývalého prezidenta- § 4 odst. 1 písm. zj)	zanedbatelný	ponechat	S výjimkou naturálního plnění bylo osvobození zrušeno (zákon č. 346/2010 Sb.). U naturálních plnění vzniká problém se spravovatelností z důvodu ocenění tohoto plnění.
37	Osvobození příjmu plynoucího ve formě daňového bonusu (§ 35c) - § 4 odst. 1 písm. zk) – systémové	2,05	ponechat	Zdanění příjmu z daně by nebylo vhodné. Navíc jde o sociální dávku nízkopříjmovým rodinám s dětmi.
38	Osvobození příspěvků poskytovaných poslanci Evropského parlamentu - § 4 odst. 1 písm. zl)	zanedbatelný	ponechat	Proti zrušení hovoří Rozhodnutí Evropského Parlamentu č. 2005/648/ES, Euratom), kde podle čl. 12 sice nejsou dotčeny pravomoci členských států v oblasti daní, ale musí být vyloučeno jakékoliv dvojí zdanění.
39	Osvobození výnosů z prostředků rezerv uložených na zvláštním vázaném účtu v bance - § 4 odst. 1 písm. zm)	zanedbatelný	ponechat	Jde o ze zákona vázané prostředky, se kterými nemůže podnikatel disponovat.
40	Osvobození částek vynaložených zaměstnavatelem na odborný rozvoj zaměstnanců - § 6 odst. 9 písm. a)	0,1	ponechat	
41	Osvobození hodnoty stravování poskytovaného jako nepeněžní plnění - §	5,2	zrušit	Problematika benefitů bude řešena slevou na dani pro zaměstnance.

	6 odst. 9 písm. b)			
42	Osvobození hodnoty nealkoholických nápojů poskytovaných jako nepeněžní plnění - § 6 odst. 9 písm. c)	0,2	ponechat	Jde o výdaje na sociální podmínky. Není důvod dosavadní stav měnit.
43	Osvobození nepeněžních plnění z FKSP nebo ze zisku po zdanění - § 6 odst. 9 písm. d)	0,5 až 1,0	ponechat	Dojde k zavedení limitu pro osvobození.
44	Osvobození zvýhodnění poskytovaných zaměstnavatelem provozujícím veřejnou dopravu svým zaměstnancům - § 6 odst. 9 písm. e)	0,1	zrušit	Problematika benefitů bude řešena slevou na dani pro zaměstnance.
45	Osvobození příjmů ze závislé činnosti ze zahraničí - § 6 odst. 9 písm. f)	0,1	ponechat	Jde o systémové opatření v oblasti mezinárodního dvojího zdanění.
46	Osvobození hodnoty nepeněžních darů z FKSP, soc. fondů nebo zisku po zdanění - § 6 odst. 9 písm. g)	0,6	ponechat	
47	Osvobození peněžního plnění za výstrojní a proviantní náležitosti poskytované příslušníkům ozbrojených sborů - § 6 odst. 9 písm. h)	0,1	zrušit	Neexistuje žádný sociální ani ekonomický důvod, aby uvedené příjmy nepodléhaly zdanění.
48	Osvobození náhrady za ztrátu na služebním příjmu poskytované příslušníkům bezpečnostních sborů - § 6 odst. 9 písm. ch) – nesystémové	zanedbatelný	zrušit	Neexistuje žádný sociální ani ekonomický důvod, aby uvedené příjmy nepodléhaly zdanění.
49	Osvobození hodnoty přechodného ubytování nejde-li o ubytování při pracovní cestě poskytované jako nepeněžní plnění - § 6 odst. 9 písm. i)	0,05	zrušit	Problematika benefitů bude řešena slevou na dani pro zaměstnance.
50	Osvobození mzdového vyrovnání ve výši rozdílu mezi dávkami nemocenského pojištění - § 6 odst. 9 písm. j)	zanedbatelný	zrušit	Jde o plnění horníkům dle vyhlášky č.19/1991 Sb.
51	Osvobození náhrady za ztrátu na	zanedbatelný	zrušit	Jde o náhrady přiznané před 1.1.1989 vypočtené z tzv.

	důchodu - § 6 odst. 9 písm. k)			čisté mzdy.
52	Osvobození peněžního zvýhodnění plynoucího v souvislosti s poskytováním bezúročných půjček nebo půjček s úrokem nižším - § 6 odst. 9 písm. l)	0,05	zrušit	
53	Osvobození zvláštního příplatku poskytovaného v cizí měně příslušníkům ozbrojených sil a bezpečnostních sborů - § 6 odst. 9 písm. m)	0,1	zrušit	Neexistuje žádný sociální ani ekonomický důvod, aby uvedené příjmy nepodléhaly zdanění.
54	Osvobození odstupného pracovníkům v hornictví - § 6 odst. 9 písm. n)	zanedbatelný	zrušit	Jde o plnění podle vyhl. č. 19/1991 Sb. Neexistuje důvod zmíněná plnění nezdaňovat.
55	Osvobození příjmů poskytnuté zaměstnavatelem jako sociální výpomoc zaměstnancům - § 6 odst. 9 písm. o)	0,5	ponechat	Jde o nedaňové výdaje v případě živelních pohrom a jiných katastrofických událostí, které by nemělo být z celospolečenských důvodů zrušeno.
56	Osvobození příspěvků zaměstnavatele na penzijní připojištění - § 6 odst. 9 písm. p)	1,0	ponechat	Jde o výdaje na sociální podmínky a o podporu ve stáří.
57	Osvobození naturálního plnění představitelům státní moci a některých státních orgánů a soudcům - § 6 odst. 9 písm. r)	0,02	ponechat	
58	Osvobození náhrad prokázaných výdajů představitelům státní moci a některých státních orgánů a soudcům - § 6 odst. 9 písm. s)	0,01	ponechat	
59	Osvobození příjmu ve formě náhrady mzdy, platu nebo odměny za dobu dočasně pracovní neschopnosti nebo karantény - § 6 odst. 9 písm. t)	zanedbatelný	ponechat	
60	Osvobození částek vynaložených zaměstnavatelem na úhradu výdajů spojených s výplatou mzdy a se srážkami ze mzdy zaměstnanci, s placením	zanedbatelný	ponechat	Nespravovatelné. Správa by byla dražší, než výnos státního rozpočtu.

	příspěvku na pojistné (připojištění) ve prospěch zaměstnance - § 6 odst. 9 písm. u)			
61	Osvobození příjmů z příležitostných činností, příležitostného pronájmu movitých věcí, včetně příjmů ze zemědělské výroby, která není provozována podnikatelem, příjem z chovu včel - § 10 odst. 3 písm. a)	0,8	ponechat	Správa daně by byla dražší než zisk plynoucí do veřejných rozpočtů.
62	Osvobození výher z loterií, sázek a podobných her - § 10 odst. 3 písm. b)	15	ponechat	Z důvodu současného systému nakládání s výnosy z provozu loterií a jiných podobných her. Odhad dopadu odpovídá zdanění částky vyplacených výher bez ohledu na případné uplatnění slev na dani.
63	Nezdanitelná část základu daně – hodnota darů (§ 15 odst. 1, 2)	0,8	ponechat	Jde o podporu, která je směřována na podporu účelů sociálních, ekologických, zdravotnických, humanitárních.
64	Nezdanitelná část základu daně – úroky z hypotečního úvěru a úvěru ze stavebního spoření (§ 15 odst. 3,4) Alternativně upravit celkový limit odpočtu na domácnost	5	postupné utlumení	
65	Nezdanitelná část základu daně – příspěvek zaplacený poplatníkem na penzijní připojištění (§ 15 odst. 5)	1	ponechat	Jde o podporu zajištění obyvatelstva ve stáří.
66	Nezdanitelná část základu daně – poplatníkem zaplacené pojistné na soukromé životní pojištění (§ 15 odst. 6)	2,0	ponechat	Jde o podporu zajištění obyvatelstva ve stáří.
67	Nezdanitelná část základu daně ve výši členských příspěvků zaplacených odborové organizaci (§ 15 odst. 7)	0,1	zrušit	Stávající úprava není v souladu s koncepcí ZDP. V souvislosti s tímto návrhem je třeba zvážit případnou úpravu daňové uznatelnosti příspěvků organizacím zaměstnavatelů (§ 24 odst. 2 písm. d).

68	Nezdanitelná část základu daně za úhradu za zkoušky ověřující výsledky dalšího vzdělávání (§ 15 odst. 8)	zanedbatelné	zrušit	
-----------	---	---------------------	---------------	--